

PRZECIWDZIAŁANIE PRZYCZYNOM PRZESTĘPCZOŚCI
redaktor naukowy serii
Bogumił Szmulik

**Podstawy przeciwdziałania
przestępczości oraz pomocy
osobom pokrzywdzonym**
Konkretyzacja i realizacja

redaktor naukowy tomu
Paweł Sobczyk

WYDAWNICTWO INSTYTUTU WYMIARU SPRAWIEDLIWOŚCI | **Warszawa 2020**

Spis treści

Przedmowa	11
------------------------	-----------

MAREK BIELECKI

Ochrona praw dziecka przebywającego w grupie destrukcyjnej	15
Wprowadzenie	15
1. Dziecko jako podmiot prawa	16
2. Cechy grupy destrukcyjnej	20
3. Formy organizacyjne grup destrukcyjnych	23
4. Autonomiczność dziecka w podejmowaniu decyzji dotyczących jego osoby	28
5. Stopień dojrzałości dziecka	32
6. Dobro dziecka	36
7. Prawo rodziców do wychowania dzieci zgodnie z własnymi przekonaniami	39
8. Naruszenie praw dziecka i ich ochrona w postępowaniu sądowym i administracyjnym	41
8.1. Prawo cywilne	42
8.2. Prawo karne	44
8.3. Prawo administracyjne	53
Wnioski	58

MICHAŁ CHAJDA

Aksjologiczno-konstytucyjne podstawy zwalczania lichwy	67
Wprowadzenie	67
1. Regulacja normatywna zwalczania lichwy w polskim prawie karnym	68
2. Instrumenty zwalczania lichwy w polskim prawie cywilnym	73
3. Projektowane instrumenty zwalczania lichwy w prawie polskim	83
Wnioski	89

6 Spis treści

ANITA KLIMAS

Prawo świadka do poszanowania powagi jego osoby

oraz godności osobistej w procesie karnym	93
Wprowadzenie	93
1. Godność osoby ludzkiej jako źródło praw człowieka i obywatela	94
1.1. Uwagi wstępne	94
1.2. Godność człowieka i jej znaczenie normatywne	96
1.3. Elementy charakteryzujące godność człowieka	97
1.4. Ochrona godności osoby ludzkiej	98
2. Świadek jako osobowe źródło dowodowe w procesie karnym	99
2.1. Definicja świadka	99
2.2. Zeznania świadka jako element dowodzenia w procesie karnym z uwzględnieniem poszanowania powagi jego osoby i godności osobistej	101
2.3. Obowiązki świadka jako przejaw poszanowania powagi jego osoby	107
2.4. Uprawnienia świadka jako gwarancja poszanowania powagi jego osoby	109
2.5. Przesłuchanie świadka w charakterze osoby podejrzanej	111
3. Pokrzywdzony małoletni o statusie świadka jako osobowe źródło dowodowe w procesie karnym	113
3.1. Dopuszczalność udziału dziecka w postępowaniu karnym	113
3.2. Przesłuchanie małoletniego świadka	115
3.3. Względny zakaz ponownego przesłuchania dziecka w charakterze świadka na gruncie art. 185a i 185b k.p.k.	117
4. Zeznania świadków jako przedmiot opinii psychologicznej	118
4.1. Przesłuchanie jako proces psychologiczny	118
4.2. Wiarygodność zeznań świadka na podstawie ekspertyzy psychologicznej	119
4.3. Przedmiot ekspertyzy psychologicznej	120
Wnioski	120

BARTOSZ MAJCHRZAK

Podstawy aksjologiczne regulacji prawnych dotyczących przeciwdziałania

przemocy w rodzinie	127
Wprowadzenie	127
1. Wartości w prawie i metodologia ich badania	129
2. Wartości merytoryczne przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ich kontekst konstytucyjny	133

3. Wartości instrumentalne przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ich kontekst konstytucyjny	142
Wnioski	145

ARTUR MEZGLEWSKI

Dowodowe ustalenie okoliczności zdarzenia drogowego

w kontekście respektowania zasady prawdy materialnej	151
Wprowadzenie	151
1. Prawo	152
1.1. Przepisy prawa powszechnie obowiązującego	152
1.2. Przepisy wewnątrzpolicyjne	159
1.3. Wnioski	163
2. Pragmatyka i orzecznictwo	165
2.1. Baza	165
2.2. Warsztat	167
Wnioski	168

ARTUR MEZGLEWSKI

Pragmatyka przesłuchania świadków

w postępowaniach karnych i wykroczeniowych	175
1. Przedmiot badań oraz baza źródłowa	175
2. Statystyka badań. Przesłuchanie świadków na tle innych czynności dowodowych	179
3. Dogmatyka badań. Wartość dowodu z przesłuchania funkcjonariusza	183
4. Pragmatyka badań. Adekwatność dowodu z przesłuchania świadka	185
5. Wnioski	186
5.1. Wnioski <i>de lege lata</i>	186
5.2. Wnioski <i>de lege ferenda</i>	188

8 Spis treści

JERZY NIKOŁAJEW

Formy pomocy osobom pozbawionym wolności

zwalnianym z zakładów karnych i aresztów śledczych

oraz osobom im najbliższym. Rozważania na tle wykonawstwa kary	191
Wprowadzenie	191
1. Specyfika zakładów karnych i aresztów śledczych oraz wykonywania kary pozbawienia wolności	193
2. Zwalnianie skazanych z zakładów karnych	204
3. Osoby najbliższe w stosunku do osób pozbawionych wolności	206
4. Pomoc postpenitencjarna	209
Wnioski	217

MATEUSZ PSZCZYŃSKI

Postępowanie w sprawie udzielenia pomocy osobom

pokrzywdzonym przestępstwem, świadkom oraz osobom im najbliższym.

Aspekty proceduralne	223
Wprowadzenie	223
1. Zakres podmiotowy Dyrektywy	225
2. Prawo do informacji jako procesowa gwarancja świadczenia pomocy	230
3. Gwarancja prawa do informacji	235
Wnioski	246

MICHAŁ SKWARZYŃSKI

Prawa i wolności człowieka a przestępstwo niezatrzymania się

do kontroli drogowej	253
Wprowadzenie	253
1. System praw człowieka	254
2. Standardy systemu praw człowieka wobec rzetelnego procesu i prawa do obrony	256
3. Przestępstwo niezatrzymania się do kontroli w założeniu ustawodawcy a zespół znamion i ryzyko nadmiernej kryminalizacji	265
4. Praktyka stosowania przestępstwa z art. 178b k.k.	272
Wnioski <i>de lege ferenda</i>	279

ANNA TUNIA

Uprawnienia pokrzywdzonego i zawiadamiającego w postępowaniu

w sprawach o wykroczenia	285
Wprowadzenie	285
1. Określenie pokrzywdzonego oraz zawiadamiającego	286
1.1. Pokrzywdzony oraz podmioty posiadające uprawnienia pokrzywdzonego	286
1.2. Zawiadamiający	288
2. Żądanie ścigania	289
3. Inicjowanie postępowań (zawiadomienie)	291
4. Kierowanie skarg	291
5. Zaskarżanie rozstrzygnięć	296
5.1. Zażalenie na niewniesienie wniosku o ukaranie	297
5.2. Brak możliwości zaskarżenia rozstrzygnięcia wydanego w postępowaniu mandatowym	300
Wnioski	302